

**РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
СОВЕТ
КИЛДЮШЕВСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ТЕТЮШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА**

422387, с. Кильдюшево, ул. Молодежная, 22

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТӘТЕШ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
КИЛДЕШ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

422387, Килдеш авылы, Яшъләр урамы, 22

тел. (84373) 5-22-66, e-mail: Kld.Tet@tatar.ru

ОГРН 1021606559325, ИНН/КПП 1638001590/163801001

КАРАР

2019 елның 10 июле

43-1

**Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Килдеш авыл жирлеге
жирле үзидарә органнарының законнарга һәм муниципаль норматив
хокукий актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турындагы
нигезләмәне раслау хакында**

Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Килдеш авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән законнарының һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр кертү мониторинг үткәрү буенча эшен камилләштерү максатларында, “Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы “Килдеш авыл жирлеге” муниципаль берәмлеке Уставына таянып, Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Килдеш авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Килдеш авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының законга һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турында нигезләмәне расларга (кушымта итеп бирелә).

2. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Килдеш авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына:

үзенең эшчәнлегендә әлеге каарның 1 нче пункты белән расланган нигезләмәгә таянып эш итәргә;

курсәтелгән нигезләмәне үтәү өчен җаваплы затларны билгеләргә;
җаваплы затлар буларак билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфаи курсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертергә.

3. Әлеге каарны Тәтеш муниципаль районының рәсми сайтында hәм “Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматлар рәсми порталында” (PRAVO.TATARSTAN.RU) урнаштырырга.

4. Әлеге каарның үтәлешен контрольдә тотуны үзем артыннан калдырам.

5. Әлеге каар рәсми басылып чыккан көненнән ун көн узгач үз көченә керә.

**Татарстан Республикасы
Тәтеш муниципаль районы
Килдеш авыл жирлеге башлыгы**

В.С. Исаев

Тәтеш муниципаль районы
Килдеш авыл жирлеге Советының
2019 елның 10 июлендөгө
43-1 карарына 1 нче күшүмтә

Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Килдеш авыл жирлеге үзидарә органнарының законнарга һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр керту мониторингын үткәрү турында нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Килдеш авыл жирлеге үзидарә органнарының законга һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр керту мониторингы (алга таба мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) муниципаль актларны үзгәртү яисә үз көчен югалткан дип тану өчен мәгълүмат жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча үз вәкаләтләре чикләрендә жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлекне күз уңында тота.
2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.
3. Жирле үзидарә органнары мониторинг үткәргән вакытта Тәтеш муниципаль районы башкарма комитетының оештыру эше секторы, Тәтеш муниципаль район Советы аппаратының оештыру бүлеге һәм муниципаль берәмлекнең башка жирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итә.
4. Жирле үзидарә органнарында мониторинг үткәрү өчен жаваплы затлар билгеләнә.
5. Мониторинг үткәрүненең максатлары булып торалар:
муниципаль актларны федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында кабул итү, үзгәртү яки үз көчен югалткан дип тану;

муниципаль актларда каршылыкларны, пробелларны бетерү, хокукый жайга салуда кабатлануны тәэммин итү;

жирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәэммин итү;

муниципаль актларда коррупциоген факторларны ачыклау;

ихтыяж булмаган (актуальекне югалткан) яисә практикада кулланылмаган муниципаль актларны яисә аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокукый куллану нәтижәлелеген арттыру;

муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген киметә торган факторларны ачыклау;

муниципаль актлар үтәлешен жирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан тикшереп торуны гамәлгә ашыруга ярдәм итү;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг жыю, гомумиләштерү, анализ һәм бәяләү кебек үзгәрешләрне үз эченә ала:

федераль конституцион законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенең башка закон актларын;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте каарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актлары, федераль дәрәҗәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукый актларын;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актларын;

Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы норматив хокукый актларын;

“Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы “Килдеш авыл жирлеге” муниципаль берәмлеге Уставы, муниципаль актларын.

7. Мониторинг үткәрүнең нигезләре булып торалар:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр керту;

хокукый жайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

муниципаль актларның житешсезлекләре яки камилләштерү зарурлығы турында массакуләм мәгълүмат чаралары мәгълүматы;

гражданнарның, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарның, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларның муниципаль актларның камил булмавы турында мөрәҗәгатьләре, шул исәптән: Татарстан Республикасы Юстиция министрлығы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән хокукый экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан әзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

җирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләрнең, семинарларның, гаммәви тыңлаулар, жәмәгать фикер альшуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәру тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары әлеге нигезләмәнең 4 пунктында күрсәтелгән жаваплы затлар белән үзара бәйләнештә аларның компетенцияле мәсьәләләре буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәру максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәkle мәгълүмат соратып алынырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәжрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг әлеге нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актларны, федераль, республика һәм муниципаль дәрәҗәдәге норматив хокукый актларны

дэгъвалау эшлэрे буенча суд актларын, прокурор йогынтысы актларын анализлау юлы белэн гамэлгэ ашырыла.

10. Мониторингны гамэлгэ ашыру, жирле үзидарэ органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткэрелгэн нормалар ижат иту эше нәтижәләрен фиксацияләү максатларында, муниципаль берәмлекнең жирле үзидарэ органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын оештыру һәм алыш бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары нигезендә башкарыла торган муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамэлгэ ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белэн килешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгэн мөмкинлекләр булганда):

“Гарант” мәгълүмат системасында закон чыгару һәм башка норматив хокукый актларга контрольга қуелган үзгәрешләр турында мәгълүмат керү;

“Гарант” мәгълүмат системасын хокукый җайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар тасмалары мәгълүматы керү;

“Кодекс” мәгълүмат компаниясенең “Региональ законнар аналитигы” автоматлаштырылган мәгълүмат системасы мәгълүматы керү.

Мониторингны гамэлгэ ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмат системалары сервислары файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәэммин итү, әлеге нигезләмәнен 9 пунктында күрсәтелгэн анализ белэн бергә үз көчләрен югалтуын (гамәлдән чыгаруны) тану өчен мониторингны гамэлгэ ашырганда түбәндәге критерийлар буенча муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълүмат гомуиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлығы билгеләнгән норматив хокукый актлар булу;

муниципаль актны чыгарганда жирле үзидарә органы компетенция лимитларын үтәү;

муниципаль актта коррупциоген факторлар булу;

иҗтимагый мөнәсәбәтләрне хокукый җайга салу;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

муниципаль акт нигезләмәләренең мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез каарлар, гамәлләр (гамәл кылмау);

норматив хокукый актларны куллану практикасы булу;

норматив хокукый актларны куллануның бертөрле практикасы булмавы;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар саны һәм эчтәлеге;

муниципаль акт белән җайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә гариза бирүчеләренең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) һәм аларны кабул итү нигезләре.

13. Муниципаль актларга, жирле үзидарә органнары тарафыннан үзгәрешләр кертугә китерә торган федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр мониторингы нәтижәләре буенча ачыкланган очракта:

муниципаль актка үзгәрешләр керту турында, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проектлары эшләнә;

муниципаль актларны күбрәк юридик көч актларына туры китерүгә юнәлдерелгән башка чараплар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарганнын соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә нигез булып гражданнарның, юридик затларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимиите органнарның, муниципаль берәмлекләренең вәкиллекле органнары депутатларының мөрәжәгатьләре торса, шулай ук прокуратура мәгълүматы, прокурор җавабы актларыннан тыш,

мониторинг “Россия Федерациисе прокуратурасы турында” Федераль закон белән билгеләнгән срокларда карала торган каарлардан тыш, алар кергән көннән 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Әлеге очракларда мониторинг үткәрү нәтижәләре турындагы мәгълүмат мөрәжәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәнлеге планнарына тиешле төзәтмәләр керту турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15. Муниципаль акт проектын эшләү һәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт кабул итү, әлеге нигезләмәнең 14 пунктындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән мизгелдән ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткәрү өчен жаваплы затлар жирле үзидарә органнары житәкчеләре алдында хисаптан соң килүче айның 5 числовыннан да соңга калмыйча мониторинг нәтижәләре турында хисап тота.

16.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә алырга тиеш:

мониторинг үткәрү объекты турында мәгълүмат;

мониторинг үткәрунең башкаручылары турында мәгълүмат;

мониторинг үткәрү чоры турында мәгълүмат;

хокукый жайга салу предметының кыскача характеристикасы, мониторинг үткәрү нигезләре.

1.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисапта (белешмәләрдә) түбәндәгеләр булырга мөмкин:

хокукый жайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат;

муниципаль актларга үзгәрешләр керту һәм (яисә) яңа муниципаль актларны кабул итү, муниципаль актларны юкка чыгару зарурлығы түрында тәкъдимнәр;

тиешле хокукий мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукий жайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары регистрына законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда керту өчен җибәрелә.

Әлеге регистрга керту өчен анда теркәлмәгән, мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган муниципаль актлар җибәрелә.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләргә мөмкин.

IV. Жаваплылык

19. Мониторинг үткәру һәм хокукий иҗат итү эшчәнлеге өчен жаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны җирле үзидарә органнары карамагына караган тиешле хокукий жайга салу өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен дә жаваплы.

20. Тискәре нәтижәләргә, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, жәмгыятыкә һәм дәүләткә зыян китергән мониторинг нәтижәләре буенча гамәлләр (гамәл кылмау) өчен законнар нигезендә җирле үзидарә органнары җитәкчеләре жаваплы.
